

stevig verbinden van de gezonde hand beschreef, terwijl op de volgende bldz. de ziektegeschiedenis is te vinden van den werfsjouwer, die 2 jaar later op de afdeeling van prof. ROTGANS op dezelfde wijze werd behandeld.

Amsterdam, 21 November 1917.

G. P. VAN TROOIJEN.

### TARIEF RIJKSVERZEKERINGSBANK.

In het onderschrift, geplaatst onder mijn ingezonden stuk onder bovenstaanden titel in het *Tijdschrift voor Ongevallen-Geneeskunde* van November 1917, bericht de medischadviseur der Rijksverzekeringbank, dat „thans aan het hoofdbestuur der Ned. Mij. tot bevordering der Geneeskunst gevraagd is, of, behalve den Haag, nog meer plaatsen moesten worden toegevoegd. *Overeenkomstig het ontvangen antwoord is gehandeld*”.

Hieruit blijkt, dat de verschillende tarievieering aan ons hoofdbestuur is te danken: zou dit laatste wellicht geneigd zijn zijn overwegingen, die tot dit advies aanleiding gaven, te willen publiceeren? Dit zou kunnen leiden tot bekorting der discussie en tot besparing van ruimte in het *Tijdschrift*.

Lekkerkerk, November 1917.

D. N. VAN GELDEREN.

### GENEESHEEREN EN VROEDVROUWEN.

In het *Tijdschrift voor Ziekenverpleging* van 15 November staat, overgenomen uit het *Tijdschrift voor Verloskunde*, een ernstige beschuldiging, die, openlijk geuit, niet zoo maar voorbij gegaan mag worden: te de Joure (Fr.) zou een wijkverpleegster een verlossing geleid hebben en de patiënte zou later in het ziekenhuis te Leeuwarden overleden zijn. De arts zou wel het geld voor, de verlossing ontvangen hebben, maar keek er overigens niet naar om. Ook te Koudum zou de wijkverpleegster verlossingen leiden. Ik weet niet, of deze beschuldigingen waar zijn: officieel onderzoek lijkt mij wèl van belang; want zij *kunnen* waar zijn: ik weet, dat dergelijke toestanden meer voorkomen en, erger nog, ik weet, dat er plaatsen zijn, waar buurvrouwen de verlossing leiden en waar de arts 's morgens bericht krijgt, dat alles goed gegaan is.

Dit alles is een gevolg van onvoldoende deskundige hulp. Wij mogen niet veronderstellen, dat gemakzucht den arts er toe brengt op deze wijze te kort te schieten in zijn plichten. Er zijn heel veel dokters, die te veel werk hebben. Hun gewone praktijk laat het niet toe, dat zij de noodige zorg besteden aan de verloskunde en dan wordt deze vaak overgelaten aan onbevoegden.

Maar waarom wordt dit „te veel” dan niet overgelaten aan haar, die wèl bevoegd is: aan de vroedvrouw? In Sept. 1916 schreef ik voor het *Tijdschrift voor Ziekenverpleging* een stukje, waarin o.a. de vroedvrouwenkwestie ter sprake kwam. Ik toonde daarin aan, dat de normale kraamvrouw eigenlijk thuis behoort bij de vroedvrouw, waar zij om verschillende redenen veel veiliger is dan bij de arts, die vaak zoo weinig tijd heeft en zoo veel met infectie in aanraking komt. Maar dan moeten wij artsen ook zorgen, dat die vroedvrouwen een ruim bestaan hebben: wij moeten niet met haar concurreeren, wij moeten haar ook een deel van de betere praktijk overlaten. Een vroedvrouw heeft, voor het belangrijke werk, dat zij verricht, recht op een goed inkomen: zij moet hebben een goede verzorging, goed eten en drinken. Zij moet haar kamers duurder betalen dan bijv. een onderwijzeres, zij heeft veel slijtage aan kleeven, schoenen en rijwielen, zij moet kunnen zorgen voor de toekomst. Een vroedvrouw moet een inkomen hebben van minstens f 1200 in het jaar. Het minimum gemeentesalaris zou daartoe moeten zijn f 500; uit haar eigen, meestal slecht betaalde praktijk zou zij nog kunnen maken f 350 en om dus een goed bestaan te hebben zou zij nog f 350 moeten maken... uit de praktijk, die nu de dokters houden.

Mijn bedoeling is, dunkt mij, duidelijk; op het platteland worden veel kinderen geboren vóórdat de dokter aanwezig is, en er wordt veel aan onbevoegden overgelaten. Dit mag niet zijn. Er zijn natuurlijk plaatsen, waar de dokter zonder verloskundige praktijk geen voldoende bestaan heeft, maar er zijn er heel veel, waar een vroedvrouw, naast ons een goed bestaan zou hebben, wanneer *wij* maar wilden.

Wij hebben in ons land gelukkig goede vroedvrouwscholen, die ons verloskundigen

geven, waaraan wij onze kraamvrouwen gerust kunnen toevertrouwen. Wanneer wij dat deden, dan zouden velen van ons een aangenamer praktijk hebben, de vroedvrouwen zouden tevreden en... de kraamvrouwen veiliger zijn.

Zevenaar, 20 November 1917.

J. G. A. HONIG.

## BERICHTEN.

### Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

#### *Het promotierecht der H. B. S.*

Na lang wachten is de wet-LIMBURG thans eindelijk in de *Nederlandsche Staatscourant* van Maandag 19 November 1917, n<sup>o</sup>. 271, opgenomen. De wet is echter reeds den 7den November ll. door de Koningin bekrachtigd. Zij draagt dan ook den titel van: „Wet van den 7den November 1917, tot wijziging van de artikelen 132, 133 en 186 f en tot aanvulling der Hooger-onderwijswet (*Staatsblad* n<sup>o</sup>. 616)”.

Zooals nu wel algemeen bekend is, wordt in deze wet bepaald, dat tot het afleggen der examens in de faculteiten der geneeskunde en der wis- en natuurkunde ook zij worden toegelaten, die in het bezit zijn van een getuigschrift van met goed gevolg afgelegd indexamen van de hogere burgerscholen met vijfjarigen cursus of van een door de wet daarmede gelijk gesteld examen. In de overgangsbepaling is neergelegd, dat zij, die op het tijdstip van inwerkingtreden der wet in het bezit zijn van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd theoretisch-geneeskundig examen, worden toegelaten tot de promotie in de faculteit der geneeskunde; voorts worden zij, die op genoemd tijdstip in het bezit zijn van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd eerste natuurkundig examen, toegelaten tot het afleggen van het candidaatsexamen, en zij, die in het bezit zijn van het getuigschrift van met goed gevolg afgelegd tweede natuurkundig examen, toegelaten tot het afleggen van het doctoraal examen in de faculteit der geneeskunde. Hetzelfde geldt mutatis mutandis voor de apothekers en de studenten in de artsenijsbereidkunde. De z.g. staatsexamens zijn derhalve thans afgeschafte en allen zullen nu de z.g. faculteitsexamens dienen af te leggen.

#### *Geneesmiddelenvoorziening.*

Dóór den minister van binnenlandsche zaken is ingesteld een commissie van advies voor de geneesmiddelenvoorziening. Als leden zijn benoemd: prof. dr. L. VAN ITALLIE te Leiden, voorzitter, prof. dr. G. HONDIUS BOLDINGH te Amsterdam, J. VAN RIEL, dir. mil. apotheker, directeur van 's rijks magazijn van geneesmiddelen te Amsterdam, dr. H. L. VISSER, apotheker te Nijmegen en dr. J. W. JENNY WEIJERMAN, lid van den centralen gezondheidsraad te Utrecht. Tot buitengewone leden zijn benoemd: prof. dr. H. J. BAKKER te Groningen, J. J. HOFMAN, apotheker te 's-Gravenhage, A. TER HORST, dir. der N. V. Fabriek van chemische producten te Schiedam, prof. dr. A. A. HIJMANS VAN DEN BERGH te Groningen, W. J. DE MAAR, directeur der Kon. Pharm. Handelsvereniging te Amsterdam, prof. dr. W. NOLEN te Leiden, A. OTTO, arts te Amsterdam, CHR. PLUYGERS, lid van den Bond van groothandelaren in chemicaliën, drogerijen en pharmaceutische producten te Rotterdam, prof. dr. P. RUITINGA te Amsterdam, J. B. M. COEBERGH, inspecteur van de volksgezondheid te Utrecht, prof. dr. N. SCHOORL te Utrecht, A. G. H. VAN SPANJE, bestuurslid van den onderlingen Pharmaceutischen Groothandel te Utrecht, P. J. STHEEMAN, directeur der N. V. Kon. Pharm. Fabriek te Meppel, H. F. TILLEMA, rijksnijverheidsconsulent voor de chemisch-pharmaceutische industrie te Groningen, en dr. H. J. LEMKES te Leiden als secretaris. De commissie zal vergaderen ter plaatse, waar de voorzitter zulks noodig zal achten (*Nederlandsche Staatscourant*, 1917, n<sup>o</sup>. 261).

MUNTENDAM.

### BUITENLAND.

LONDEN. — Bestrijding der inenting. Spreekt HORATIUS van een man, „justum ac tenacem propositi”, de Britsche inentingsbestrijders mag men „injustos” noemen, maar tevens „tenaces”. Het 463ste nummer van *The Vaccination Inquirer*,